

Lõuna-Eesti Varahaldus OÜ

LASVA VALLA ÜLDPLANEERING

**KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE
HINDAMISE PROGRAMM**

KSH ekspert: Kalev Sepp

Tartu 2012

SISUKORD

1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise objekt ja ulatus	3
2. Üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju ja hindamismetoodika.....	4
3. Huvitatud isikud ja asutused.....	5
4. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise esialgne ajakava	6
5. KSH programmi koostanud eksperdi ja üldplaneeringu koostaja andmed	7
6. Asutuste ja isikute esitatud seisukohad	8
7. Lisad	11
Lisa 1. Üldplaneeringu algatamise otsus	12
Lisa 2. Keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise otsus	13
Lisa 3. Üldplaneeringu algatamisest teatamine	14
Lisa 4. Keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamisest teatamine	15
Lisa 5. Saabunud seisukohad keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta	17
Lisa 6. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalikust väljapanekust ja programmi avalikust arutelust teatamine.....	22
Lisa 7. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avaliku arutelu koosoleku protokoll ja avaliku arutelu koosolekust osavõtjate nimekiri.....	25

1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise objekt ja ulatus

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) objektiks on Lasva valla üldplaneering, mille koostamine algatati Lasva Vallavolikogu 18.05.2004 otsusega nr 9 "Lasva valla üldplaneeringu koostamise algatamine" (lisa 1). Keskkonnamõju strateegiline hindamine Lasva valla üldplaneeringule algatati Lasva Vallavolikogu 21.11.2006 otsusega nr 44 „Lasva valla üldplaneeringu keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamine“ (lisa 2).

Üldplaneeringu peamisteks eesmärkideks on maa- ja veealadele üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste seadmine ning maakasutuse juhtotstarvete määramine vastavalt *planeerimisseaduses* sätestatule.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on selgitada, kirjeldada ja hinnata planeeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnevaid mõjusid keskkonnale ning välja pakkuda negatiivsete mõjude leevendamiseks või minimeerimiseks vajalikud meetmed.

Lasva vald (pindalaga 172,18 km²) paikneb Võrumaa kirdeosas, külgnedes põhjast Laheda ja Veriora vallaga, idast Orava vallaga, lõunast Vastseliina vallaga ja läänest Võru vallaga (joonis 1). Valda läbivad Võru-Räpina, Kääpa-Obinitsa-Võmmorski-Petseri ja Pindi-Verijärve maantee ning Valga-Piusa raudtee. Valla keskuseks on Lasva asula, mille kaugus maakonnakeskusest, Võru linnast, on 13 km. Lasva valla haldusterritooriumil paikneb 37 küla, kus 01.01.2011 seisuga elas 1748 inimest. See teeb elanikkonna asustustiheduseks 10,2 inimest km² kohta. Elanike arvult suurimad külad on Kääpa, Lasva ja Otsa küla.

Looduskeskkond on vahelduv ning sobiv nii põllumajanduse kui turismiga tegelemiseks. Valla keskosa läbib Eesti pikim Võhandu jõgi, loodeosas asub 7-st järvest koosnev Tsoalgo aheljärvestik. Lasva valla territooriumile jäävad Natura 2000 võrgustikku kuuluvatest aladest Haanja loodus- ja linnuala (Haanja looduspark), Karsna järve loodusala (Karsna järve hoiuala), Kärnjärve loodusala (Kärnjärve hoiuala), Lasva tammiku loodusala (Lasva tammiku hoiuala) ja Võhandu jõe ürgoru loodusala (Võhandu jõe hoiuala). Lisaks veel Meenikunno loodus- ja linnuala (Meenikunno maastikukaitseala) ja Kuulmajärve loodusala (Kuulmajärve maastikukaitseala), mille piirid ühtivad Lasva valla piiriga. Üksikobjektidest leiab valla territooriumilt Karsna kadaka ja Toborna pettai.

Joonis 1. Lasva valla asukohaskeem (Aluskaart: Maa-amet, 2011)

2. Üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju ja hindamismetoodika

Lasva valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilisel hindamisel kirjeldatakse üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnevaid mõjusid järgmistele valdkondadele:

1. Looduskeskkond
 - Põhja- ja pinnavesi;
 - Looduskaitsetud objektid (sh Natura 2000 alad);
 - Roheline võrgustik;
 - Välisõhk;
2. Majanduskeskkond
 - Asustus;

- Jäätmete (Jäätmekäitluskohad: Sooküla metallijäätmete kogumiskoht. Suletud prügilad: Pindi prügila, Husari õlijäätmete bassein);

3. Sotsiaalkeskond

- Maastik, sealhulgas väärtuslikud maastikud ja miljööväärtuslikud alad;
- Muinsuskaitsealused mälestised;
- Liiklusohutus;
- Inimese tervis ja heaolu.

Erinevate valdkondade loetelu võib keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus täieneda.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel lähtutakse *keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest*. Täiendavaid uuringuid KSH läbiviimisel kavandatud pole. Hindamisel võetakse aluseks olemasolevad uuringud ja kehtivad strateegilised dokumendid. Mõjude prognoosimisel kasutatakse üldtunnustatud KSH põhimõtteid. Üldplaneeringu elluviimisega kaasnevaid võimalikke mõjusid hinnatakse KSH programmis välja toodud valdkondadele. Negatiivsete mõjude vältimiseks või vähendamiseks pakutakse valdkondade lõikes välja leevendavad meetmed. Lisaks kaalutakse KSH aruandes erinevaid alternatiivseid arengustsenaariume. Ühe arengustsenaariumina käsitletakse olukorda, kus vallale üldplaneeringut ei koostata ja arengut suunavad olemasolevad arengudokumendid ning teise stsenaariumina koostatavat planeeringulahendust. Hindamise tulemusena valminud KSH aruanne on osa üldplaneeringust ning selle heakskiitmine järelevalvaja poolt on üldplaneeringu kehtestamise eelduseks. Keskkonnamõju strateegiline hindamine on avalik protsess ning huvitatud isikutel on võimalik esitada ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi ning saada neile vastuseid.

3. Huvitatud isikud ja asutused

Isikud ja asutused, keda üldplaneeringu alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle vastu, on esitatud alljärgnevas tabelis.

Isik või asutus	Huvi
Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon	KSH järelevalvaja. Lasva valla territooriumil asuvate kaitstavate loodusobjektide valitseja
Lasva Vallavolikogu ja Lasva Vallavalitsus	Üldplaneeringu kehtestaja ja koostamise korraldaja
Sotsiaalministeerium (Terviseameti Lõuna talitus)	Tervisekaitse tagamine
Kultuuriministeerium (Muinsuskaitseamet)	Kultuurimälestised
Võru Maavalitsus	Üldplaneeringu järelevalvaja
Lõuna Regionaalne Maanteeamet	Valda läbivad riiklikud maanteed

Isik või asutus	Huvi
Keskkonnaministeerium	Keskkonnaregistrisse kantud maardlad
Maa-amet	Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas olevate riigimaade kasutamine, käsutamine ja valdamine
AS EVR Infra	Valda läbiv raudtee
Lõuna-Eesti Päästkeskus	Riskide arvestamine ning nende ohtude võimalik maandamine üldplaneeringuga
Riigimetsa Majandamise Keskus	Riigimetsa säästlik ja efektiivne majandamine
Naaberomavalitsused (Laheda, Veriora, Orava, Vastseliina ja Võru vald)	Piirkonna areng
Valitsusväliseid keskkonnaorganisatsioone ühendav organisatsioon	Keskkonnakaitse edendamine
Maaomanikud, piirkonna elanikud, ettevõtjad	Kvaliteetne elukeskkond

4. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise esialgne ajakava

Kuna KSH koostamise protsessi ajalist kulgemist on KSH programmi koostamise ajal raske ennustada, siis tuleb alljärgnevat ajakava lugeda prognoositavaks.

Etapp	Aeg	Teatamise koht või viis
KSH algatamine	21.11.2006	Lasva Vallavolikogu otsus nr 44
KSH algatamisest teavitamine	29.11.2006 30.11.2006	“Ametlikud teadaanded” "Võrumaa Teataja"
KSH programmi koostamine	Mai 2011	
KSH programmi sisu kohta seisukohtade küsimine	Juuni 2011	E-kiri: Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon Sotsiaalministeerium Kultuuriministeerium (Muinsuskaitseamet)
KSH programmi ja ÜP eskiislahenduse avalikustamisest teatamine	September 2011	„Ametlikud teadaanded“, „Võrumaa Teatja“, Lasva valla veebileht, e-kiri KSH osapooltele
KSH programmi ja ÜP eskiislahenduse avalik väljapanek	September – oktoober 2011	Lasva Vallavalitsus
KSH programmi ja ÜP eskiislahenduse avalik arutelu	Oktoober 2011	Lasva Vallavalitsus
KSH programmi täiendamine ja heakskiitmiseks esitamine	Veebruar 2012	
KSH programmi heakskiitmine	Veebruar 2012	Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon teatab liht- või tähtkirjaga
KSH aruande koostamine	Jaanuar – märts 2012	

Etapp	Aeg	Teatamise koht või viis
ÜP kooskõlastamine	Märts 2012	
KSH aruande ja ÜP avalikustamisest teavitamine	Märts 2012	„Ametlikud teadaanded“, „Võrumaa Teatja“ Lasva valla veebileht, e-kiri KSH osapooltele
KSH aruande ja ÜP avalik väljapanek	Aprill 2012	Lasva Vallavalitsus
KSH aruande ja ÜP avalik arutelu	Aprill 2012	Lasva Vallavalitsus
KSH aruande täiendamine ja heakskiitmiseks esitamine	Mai 2012	
KSH aruande heakskiitmine	Juuni 2012	Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon teatab liht- või tähtkirjaga

5. KSH programmi koostanud eksperdi ja üldplaneeringu koostaja andmed

Üldplaneeringu koostamise korraldaja:

Lasva Vallavalitsus

Aadress: Lasva, 65401 Võrumaa

E-post: lasva@lasva.ee

Telefon: +372 789 8289

Üldplaneeringu koostaja:

Lõuna-Eesti Varahaldus OÜ

Aadress: Rahu 12-5, 50112 Tartu vald, Tartumaa

E-post: eestivara@yahoo.com

Telefon: +372 5599 5957

KSH programmi ja aruande koostaja:

Eesti Maaülikooli professor Kalev Sepp (PhD) koos tööruhaga

Aadress: Kreutzwaldi 1, 51014 Tartu

E-post: kalev.sepp@emu.ee

Telefon: +372 731 3777

KSH järelevalvaja:

Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon

Aadress: Karja 17a, 65608 Võru

E-post: voru@keskkonnaamet.ee

Telefon: +372 786 8360

Töörühma koosseis:

Kalev Sepp, Eesti Maaülikooli professor, KSH juhtekspert

Veljo Kabin, keskkonnaspetsialist

KSH juhteksperdi Kalev Sepa kvalifikatsioon (vastavalt KeHJS § 34 lg 3):

- PhD maastikuökoloogias ja keskkonnakaitse, 1999 – Tartu Ülikool;
- Keskkonnamõju hindamise ja planeerimisalane kogemus 1997. aastast;
- Maakonnaplaneeringu koostamises osalemine: Raplamaa, Saaremaa, Viljandimaa väärtuslikud maastikud ja rohevõrgustik, Pärnu linna rohevõrgustik K ja H Ltd;
- Üldplaneeringute KSH-d (Sõmerpalu, Misso, Tabivere), Regio Ltd;
- Teemaplaneeringute KSH-d (Saadjärve ümbruse teemaplaneering);
- Detailplaneeringute KSH-d (Pirita maastikukaitseala).

KSH programmi koostas:

Veljo Kabin

6. Asutuste ja isikute esitatud seisukohad

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi koostamisel peab programmi sisu osas seisukohta küsima Keskkonnaametilt ja kõigilt teistelt asutustelt, keda üldplaneeringu rakendamise eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju tõenäoliselt puudutab.

Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi sisu osas küsiti seisukohti Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioonilt, Sotsiaalministeeriumilt ja Kultuuriministeeriumilt.

Alljärgnevas tabelis on esitatud kokkuvõtte laekunud seisukohtadest. Asutuste kirjade koopiad on toodud lisas 5.

Asutus	Ettepanek	Vastus
<p>Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni 27.06.2011 kiri nr PVV 6-8/11/19833-2</p>	<p>KSH programmi peatükki nr 1 lisada Lasva vallas asuvad looduskaitse objektid (sh Natura 2000 alad).</p>	<p>KSH programmi peatükki 1 täiendati Lasva vallas asuvate looduskaitse objektidega (sh Natura aladega).</p>
	<p>Täpsustada, kas planeeringu eeldatav mõju ulatub naabervaldade territooriumile, kas planeeringu rakendamisega kaasneb eeldatavalt mõju inimese tervisele, piiriülene keskkonnamõju või mõju Natura 2000 võrgustiku alale.</p>	<p>Eeldatavalt ei ulatu planeeringu elluviimisega kaasnev mõju naabervaldade territooriumile. Planeeringu eeldatav mõju inimese tervisele ja Natura 2000 võrgustiku alale selgitatakse välja KSH aruande koostamise etapis. Piirülest mõju ei ole ette näha.</p>
	<p>Peatükis nr 2 nimetatud valdkonnad kategoriseerida teemadesse: loodus-, majandus- ja sotsiaalkeskond.</p>	<p>KSH programmi peatükis 2 väljatoodud valdkonnad kategoriseeriti lähtuvalt teie ettepanekust.</p>
	<p>Peatükis nr 2 täiendada valdkonda jäätmete, lisades jäätmekäitluskohad ja suletud prügilad.</p>	<p>KSH programmi peatükki 2 valdkondade loetellu lisati jäätmete. Samuti toodi välja jäätmekäitluskohad ja suletud prügilad.</p>
	<p>Majanduskeskkonna all tuleks käsitleda ka olemasoleva asustuse laiendamist, uute asumite reserveerimist ning sellega kaasnevat mõjusid. Asustuse teema all käsitleda ehituskeeluvööndi vähendamise vajadust ning kui üldplaneeringuga tehakse ettepanek ehituskeeluvööndi vähendamiseks, siis hinnata mõjusid looduskaitse seaduse § 34 toodud kalda kaitse eesmärkidele ja § 40 lõikes 1 nimetatud arvestades.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse. Ehituskeeluvööndi vähendamise seonduvat analüüsitakse looduskeskkonna all.</p>
	<p>Palume lisada, et Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni ülesandeks on lisaks KSH järelvalve teostamisele ka Lasva valla territooriumil asuvate kaitstavate loodusobjektide valitsemine.</p>	<p>KSH programmi peatükki 3 lisati vastav täpsustus.</p>

Asutus	Ettepanek	Vastus
	Palume täiendada KSH tulemuste avalikustamise ajakava Lasva valla üldplaneeringu protsessi menetlemise (sh avalikustamise) ajakavaga.	KSH tulemuste avalikustamise ajakava täiendati planeeringu koostamise protsessi ajakavaga.
Sotsiaalministeerium 29.06.2011 e-kiri	KSH aruandes tuleks tähelepanu pöörata õhusaastuse ja transpordist tingitud müra temaatikale ning eraldi peatükina välja tuua negatiivsed ja positiivsed mõjud inimese tervisele. Peame vajalikuks tähelepanu pöörata kvaliteetse joogiveega varustamisele elamutes.	Õhusaaste, müra ja kvaliteetse joogivee temaatikat käsitletakse sotsiaalkeskonna all. Võimalikke mõjusid hinnatakse peatüki „Mõju inimese tervisele ja heaolule“ all.
	Soovitame programmi ja aruande koostamisel töösse kaasata ka Terviseameti kohaliku talituse.	Terviseamet kaasatakse KSH koostamise protsessi.
Kultuuriministeerium 28.06.2011 kiri nr. 7.17/862	Juhtis tähelepanu analüüsimist vajavatele teemadele ning vajadusel hinnata planeeringu elluviimisega kaasneva võivaid mõjusid: - Erinevate ajaperioodide kultuuripärandi kihistused ja nende väärtus; - Võimalikud arheoloogiliselt väärtuslikud alad; - Olemasolevad ja potentsiaalsed miljöväärtuslikud alad; - Ajalooliselt väärtuslikud objektid (sh hooned, monumendid, sillad, teed, tähised jne) ja nende säilimiseks vajalike tingimuste seadmine; - Maastikupilt sh vaated kultuurilooliselt olulistele objektidele, vaatekoridoride määratlemine; - Väärtuslike maastike piiride täpsustamine.	Arvestatakse.
	Hinnata kultuurikeskkonna säilimist tagavate tingimuste seadmise piisavust ja vajadusel teha strateegilise keskkonnamõju hindamise käigus täiendavaid ettepanekuid.	Arvestatakse.

7. Lisad

Lisa 1. Üldplaneeringu algatamise otsus

Lisa 2. Keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise otsus

Lisa 3. Üldplaneeringu algatamisest teatamine

Lisa 4. Keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamisest teatamine

Lisa 5. Saabunud seisukohad keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta

Lisa 6. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalikust väljapanekust ja programmi avalikust arutelust teatamine

Lisa 7. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avaliku arutelu koosoleku protokoll ja avaliku arutelu koosolekust osavõtjate nimekiri